

ประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย
ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน*

THE EFFECTIVENESS OF A SELF-DIRECTED LEARNING TRAINING PACKAGE TO
ENHANCE THE EXPERIENTIAL PROVISION ABILITIES OF EARLY CHILDHOOD TEACHERS IN
SCHOOLS UNDER THE BORDER PATROL POLICE SUB-DIVISION

ฉัตรชยา รอดระหงษ์*, กิตติชัย สุทธาสินอบ, ศุภวรรณ สัจจพิบูล

Chatchaya Rodrahong*, Kittichai Suthasinobon, Suppawan Satjapiboon

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: chatchaya.hong@swu.ac.th

*Tel: 098-010-4158

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน และ 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจของครูปฐมวัย ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงทดลองแบบ Pre-Experimental Designs (One Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติการสอนระดับชั้นอนุบาล สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 14 คน จาก 7 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) แบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบผลการทดลองก่อนและหลัง ด้วยค่าสถิติ (t-test Dependent for Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่าความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย หลังการใช้ชุดฝึกอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมโดยภาพรวม พบว่า ความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง, ความสามารถในการจัดประสบการณ์, ครูปฐมวัย

Abstract

This research aimed to 1) Study the effectiveness of the self-directed learning training package to enhance the experiential provision abilities of early childhood teachers in schools under the Border Patrol Police Sub-Division and 2) Investigate the satisfaction level of early childhood teachers towards the self-directed learning training package designed to enhance the experiential provision abilities of early childhood teachers in schools under the Border Patrol Police Sub-Division. This study employed a pre-experimental design (One Group Pretest-Posttest Design). The sample consisted of 14 early childhood teachers at the kindergarten level from seven schools under the Border Patrol Police Sub-Division 43, selected using purposive sampling. The instruments used for data collection included 1) A self-learning training package based on the 80/80 2) An efficiency criteria an assessment form for the experiential provision abilities of early childhood teachers and 3) an early childhood teacher satisfaction questionnaire. The statistics analyses employed included mean, and standard Deviation (S.D.). Pre-experiment and post-experiment results were compared using a dependent samples $t = \text{test}$. The result of the study revealed that 1) The results of the study of the effectiveness of the self-learning training package found that the ability to organize the experiences of early childhood teachers after using the training set, it was higher than before using the training set. Statistically significant at the .05 level. and 2) The overall satisfaction assessment results towards the training package revealed that the participants' satisfaction was at a high level.

Keywords: A Self-Directed Learning Training Package, Experiential Provision Ability, Early Childhood Teachers

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศไทยในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมายความว่า 12 มุ่งพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูงและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และศักยภาพของมนุษย์ตลอดช่วงชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้การจัดประสบการณ์เป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีครูปฐมวัยเป็นกลไกหลักในการออกแบบและจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ที่มุ่งยกระดับคุณภาพผู้ดูแล

และครูปฐมวัยให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย, 2562); (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4), 2562) ทั้งนี้ แนวคิดของ Heckman, J. J. ยังชี้ให้เห็นว่าการลงทุนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนต่อสังคมสูงที่สุดในระยะยาว (Heckman, J. J., 2000) สะท้อนว่าคุณภาพของการจัดประสบการณ์โดยครูปฐมวัยเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและการพัฒนาประเทศในอนาคต จากความสำคัญดังกล่าวการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยจึงครอบคลุมหน่วยงานที่หลากหลาย ซึ่งทุกหน่วยงานต้องขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยควบคู่ไปกับบริบทเฉพาะของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 ซึ่งเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่จัดการศึกษาครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฐมวัยตลอดจนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 รวมทั้งมีการปฏิบัติงานสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2569 เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทั้งการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ศตวรรษที่ 21 และสังคมดิจิทัล (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

ครูปฐมวัยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงต้องมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ โดยจะต้องบูรณาการจัดการประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยอย่างเป็นองค์รวมและให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2569 (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560) แต่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 ยังคงประสบกับปัญหาเช่นเดียวกับปัญหาในระดับประเทศ ปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมที่ไม่หลากหลาย การส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ไม่ครบทุกด้าน การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ยังไม่เหมาะสม ตลอดจนข้อจำกัดด้านบุคลากรและทรัพยากร ส่งผลให้การจัดประสบการณ์ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยปัญหาการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งมีสาเหตุมาจาก ครูขาดความรู้ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงส่งผลให้การเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยซึ่งนับตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปียังมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าวัย และบางพื้นที่ไม่มีศูนย์เด็กเล็กรองรับ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงรับเด็กเข้าชั้นอนุบาล ทำให้การจัดชั้นอนุบาลเป็นการคละหลายช่วงอายุ ทำให้การจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นไปด้วยความยากลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เตรียมความพร้อมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กปฐมวัย (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2562) ปัญหาความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จึงเป็นความจำเป็นที่ครูจะต้องได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ครูปฐมวัยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องยึดหลักการ ทฤษฎี เทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของบุคคลในวัยนี้ ซึ่งครูปฐมวัยถือได้ว่าเป็นช่วงวัยผู้ใหญ่

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีการเรียนรู้ที่มีความจำเพาะและแตกต่างจากช่วงวัยเด็ก การพัฒนาบุคคลในวัยนี้ให้มีประสิทธิภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องสอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ Knowles, M. S. ได้กล่าวถึงการส่งเสริมให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้บนพื้นฐานที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed) มีหลักการพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ 5 ประการ 1) มโนทัศน์แห่งตน (Self-concept) ผู้ใหญ่ต้องการความรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองในการตัดสินใจต่าง ๆ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระทางการคิดและการตัดสินใจทางการเรียนรู้ ใช้การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง (Self-directed Learning) เป็นสำคัญ 2) ประสบการณ์ของผู้เรียน (Learner Experience) ผู้ใหญ่จะใช้ประสบการณ์ชีวิตของตนเองเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตเข้ากับเนื้อหาสาระของการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ความพร้อมของผู้เรียน (Readiness To Learn) ผู้ใหญ่มีความพร้อมและให้ความสนใจในการเรียนรู้สิ่งที่สอดคล้องกับการทำงานและการดำรงชีวิตของตนเอง นอกจากนี้ ความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ยังเป็นผลมาจากประสบการณ์การทำงานและบทบาททางสังคมของตนเอง 4) ความสอดคล้องเชื่อมโยงของการเรียนรู้ (Orientation To Learn) ผู้ใหญ่เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based) ที่สามารถนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการปฏิบัติงานของตนเอง ดังนั้น การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จึงมุ่งเน้นการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าการใช้เนื้อหาเป็นหลัก และ 5) แรงจูงใจในการเรียนรู้ (Motivation To Learn) ผู้ใหญ่ใช้แรงจูงใจภายใน (Internal Motivation) เป็นปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ มากกว่าแรงจูงใจจากภายนอก (External Motivation) เพราะฉะนั้นการพัฒนาผู้ใหญ่จะต้องจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และต้องคำนึงถึงรูปแบบของการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียน ดังนั้น การพัฒนาครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานควรใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำกับ การเรียนรู้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงประสบการณ์เดิม และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง (Knowles, M. S., 1984) จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยพบว่า การใช้ชุดฝึกอบรม เป็นเครื่องมือ และกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งตอบสนองต่อสภาพ ความต้องการ และ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจและเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามศักยภาพ ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ ตลอดจนความสามารถเฉพาะทาง ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการเรียนรู้ของครูปฐมวัย อีกทั้งชุดฝึกอบรม มีความสำคัญและประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากร ทั้งในมิติการบริหารจัดการและการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม ในด้านการจัดการ ชุดฝึกอบรมช่วยสร้างมาตรฐานเดียวกันในกระบวนการอบรมและการประเมินผล ทั้งยังช่วยลดเวลาและทรัพยากรในการเตรียมการของผู้จัด ขณะเดียวกันในด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรม ช่วยกระตุ้นแรงจูงใจ ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และทบทวนเนื้อหาด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งเป็นการส่งเสริมวินัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (Kozberg, G. & Tempel, M., 1991); (ปัทมา จันทิมล, 2556)

จากการความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ จากแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ประกอบข้อจำกัดในเชิงพื้นที่ ซึ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้ช่วยยกระดับ ความสามารถในการจัดประสบการณ์ สร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับ การพัฒนาครบทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้สอดคล้องและเหมาะสม กับวัยของเด็ก ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้ และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานศึกษาที่ต้องมีการยกระดับคุณภาพอย่างเร่งด่วน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัด ประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูปฐมวัย ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อชุดฝึกอบรม โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกอง กำกับการตำรวจตระเวนชายแดน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การหาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติการสอนระดับชั้นอนุบาลโรงเรียนสังกัดกองกำกับการ ตำรวจตระเวนชายแดนภาค 4 ประกอบด้วย กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 41 - 42 จำนวน 42 โรงเรียน มีครูปฐมวัย จำนวน 98 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติการสอนระดับชั้นอนุบาลโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดนที่ 43 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวม ได้แก่

1. แบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดน
2. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการ ตำรวจตระเวนชายแดน

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย

1.2 สร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของ ครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งทำเป็นมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.3 นำแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ 1) อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน 2) อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน 3) อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการวัดผลประเมินผล ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Evidence) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556)

1.4 นำแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 จัดทำแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย ที่มีต่อชุดฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย

2.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย ซึ่งทำเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ 1) อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน 2) อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน 3) อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการวัดผลประเมินผล ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Evidence) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556)

2.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง ใช้การวิจัย แบบ Pre-Experimental Designs (One Group Pretest-Posttest Design)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. จัดส่งหนังสือขออนุญาตทำการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 (30 กันยายน 2568)

2. ประชุมชี้แจงรายละเอียดกำหนดการ และให้ความรู้เกี่ยวกับชุดฝึกอบรมให้กับครูปฐมวัยก่อนนำไปใช้จริง (4 พฤศจิกายน 2568)

3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ไปสังเกตและประเมินผลก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน (5 - 6 พฤศจิกายน 2568)

3.1. ผู้วิจัยดำเนินการใช้ชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 กับครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียด ดังนี้

3.2 ครูปฐมวัย ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ตามแผนการใช้ชุดฝึก อบรม จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้

3.3 ทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน

3.4 ศึกษาคำชี้แจง

3.5 ศึกษาเนื้อหา

3.6 ทำแบบทดสอบความรู้หลังเรียน (14 - 16 พฤศจิกายน 2568)

3.6.1 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ไปสังเกตและประเมินผลหลังการใช้ชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน (1 - 4 ธันวาคม 2568)

3.6.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อชุดฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 สอบถามครูหลังการใช้ชุดฝึกอบรม (1 - 4 ธันวาคม 2568)

3.6.3 ผู้วิจัยนำผลคะแนนจากการประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ก่อน - หลังมาทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิธีการเปรียบเทียบผลการทดลองก่อนและหลัง ด้วยค่าสถิติ (t-test Dependent for Samples)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อชุดฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้เกณฑ์แปลของค่าเฉลี่ย (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) ดังนี้

ความสามารถในการจัดประสบการณ์	ก่อนได้รับการใช้ชุดฝึกอบรม			หลังได้รับการใช้ชุดฝึกอบรม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์						
1.1 องค์ประกอบของแผนครบถ้วน	4.00	0.55	มาก	4.93	0.27	มากที่สุด
1.2 องค์ประกอบของแผนการสอดคล้องกับหลักสูตร	3.29	0.47	ปานกลาง	4.29	0.47	มาก
การศึกษาปฐมวัย						

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรม (ต่อ)

ความสามารถในการจัดประสบการณ์	ก่อนได้รับการใช้ชุดฝึกอบรม			หลังได้รับการใช้ชุดฝึกอบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.3 แผนการจัดประสบการณ์เหมาะสมช่วงวัยและบริบทของเด็ก	2.93	0.62	ปานกลาง	4.21	0.43	มาก
1.4 แผนการจัดประสบการณ์มีการบูรณาการครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน	3.21	0.58	ปานกลาง	4.29	0.47	มาก
1.5 สารการเรียนรู้ จุดประสงค์ และกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกัน	3.43	0.51	ปานกลาง	4.36	0.50	มาก
1.6 การเลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และบริบทของเด็กปฐมวัย	3.57	0.51	มาก	4.50	0.52	มาก
1.7 การวัดและประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.29	0.47	ปานกลาง	4.36	0.63	มาก
2. ด้านการกิจกรรมการเรียนรู้						
2.1 จัดกิจกรรมสอดคล้องกับแผนที่กำหนด	4.00	0.55	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วม กระตุ้นการคิด การลงมือทำ และได้แสดงความคิดเห็น	3.21	0.43	ปานกลาง	4.21	0.43	มาก
2.3 จัดกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอนตามแผน	2.93	0.47	ปานกลาง	4.14	0.36	มาก
2.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 อย่างบูรณาการ	3.14	0.36	ปานกลาง	4.36	0.50	มาก
2.5 ใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้คุ้มค่า และเหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก	3.43	0.36	ปานกลาง	4.21	0.43	มาก
2.6 สื่อมีความเพียงพอต่อเด็ก	3.64	0.50	มาก	4.50	0.52	มาก
2.7 จัดมุมประสบการณ์ที่สอดคล้องกับแผน	3.36	0.50	มาก	4.36	0.63	มาก
3. ด้านการประเมินผลพัฒนาการ						
3.1 จัดการประเมินผลพัฒนาการสอดคล้องกับสภาพจริง	3.43	0.51	ปานกลาง	4.93	0.27	มากที่สุด
3.2 ประเมินได้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.07	0.27	ปานกลาง	4.07	0.27	มาก
3.3 วิธีการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.07	0.27	ปานกลาง	4.14	0.36	มาก
3.4 เครื่องมือในประเมิน มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.00	0.00	ปานกลาง	4.07	0.27	มาก
รวม	3.30	0.23	ปานกลาง	4.37	0.17	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย เมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดฝึกอบรม พบว่า โดยภาพรวมก่อนการได้รับการใช้ชุดฝึกอบรมมีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.23) และหลังการได้รับการใช้ชุดฝึกอบรมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.17) แสดงว่าหลังการได้รับการใช้ชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถในการจัดประสบการณ์สูงขึ้น

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบการจัดประสบการณ์ ก่อนการได้รับการใช้ชุดฝึกอบรมครู มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะข้อแผนการจัดประสบการณ์เหมาะสมช่วงวัยและบริบทของเด็ก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$, S.D.= 0.62) ขณะที่หลังการใช้ชุดฝึกอบรม มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นเป็นระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.43) และข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบของแผนครบถ้วน เพิ่มขึ้นเป็นระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D.= 0.27)

สำหรับด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก่อนการได้รับการใช้ชุดฝึกอบรม ผลการประเมินอยู่ระดับปานกลางหลายรายการ โดยเฉพาะ “จัดกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอนตามแผน” ก่อนการได้รับการใช้ชุดฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$, S.D.= 0.47) และหลังการใช้ชุดฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นระดับ

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของครูปฐมวัย ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อชุดฝึกอบรม โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน มีดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการความพึงพอใจของครูปฐมวัย ที่มีต่อชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ส่วนที่ 1 ความพึงพอใจของคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม			
1. คำชี้แจงในคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.43	0.51	มาก
2. รูปแบบตัวอักษรคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม ชัดเจน อ่านง่าย	4.57	0.51	มากที่สุด
3. คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมมีองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการฝึกอบรมครบถ้วน	4.14	0.66	มาก
4. การจัดลำดับสาระสำคัญในคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.50	0.52	มาก
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจด้านเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม			
1. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมมีความทันสมัย	4.36	0.50	มาก
2. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมสอดคล้องกับ ความต้องการ	4.43	0.51	มาก
3. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมมีความถูกต้อง ตรงตามหลักวิชาการ	4.29	0.47	มาก
4. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมเป็นประโยชน์ โดยตรงต่อหน่วยงานของผู้เข้ารับ การฝึกอบรม	4.36	0.50	มาก
5. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมมีความชัดเจน สามารถเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติได้	4.29	0.47	มาก
ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจด้านสื่อประกอบเนื้อหาของชุดฝึกอบรม			
1. สื่อประกอบการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.43	0.51	มาก
2. สื่อที่ใช้นำเสนอสาระสำคัญของเนื้อหา	4.21	0.43	มาก
3. สื่อและกิจกรรมในชุดฝึกอบรมมีความสอดคล้องกัน	4.07	0.27	มาก
4. สื่อประกอบสาระสำคัญของเนื้อหา มีความชัดเจน เข้าใจง่าย นำไปใช้ได้ง่าย	4.21	0.43	มาก
ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล			
1. วิธีการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.43	0.51	มาก
2. รูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมินผลเหมาะสมกับสภาพของเนื้อหา	4.00	0.55	มาก
3. เกณฑ์การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.21	0.43	มาก
รวม	4.30	0.28	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมโดยภาพรวม พบว่า ผู้เข้าร่วมการใช้ชุดฝึกอบรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อรูปแบบตัวอักษรคู่มือ การใช้ชุดฝึกอบรม ชัดเจน อ่านง่าย อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51) และข้ออื่น ๆ ทั้งหมด อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัด ประสบการณ์ของครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า หลังการใช้ชุดฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีความสามารถ ในการจัดประสบการณ์ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ ครูสามารถนำความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินพัฒนาการเด็ก ไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนได้ดีขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย สูงขึ้นอย่างชัดเจน สามารถอธิบายได้จากลักษณะสำคัญของการพัฒนาชุดฝึกอบรมในครั้งนี้ ซึ่งยึดข้อมูลจาก การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นของครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นฐาน ทำให้เนื้อหาและกิจกรรมในชุดฝึกอบรมสอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงของครู เมื่อครูได้เรียนรู้จาก เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตนเอง และได้ฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง จึงทำให้ ครูสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kozberg, G. & Tempel, M. ที่กล่าวว่า ชุดฝึกอบรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนที่ออกแบบให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้และความต้องการของผู้เรียน (Kozberg, G. & Tempel, M., 1991) และสอดคล้องกับ ปัทมา จันทวิมล ที่กล่าวว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะของ ผู้เข้ารับการศึกษา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อีกปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลให้ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ คือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงควบคู่กับ การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมในแต่ละหน่วยเปิดโอกาสให้ครูได้วิเคราะห์สถานการณ์จริง ฝึกออกแบบแผน การจัดประสบการณ์ ทดลองจัดประสบการณ์ และสะท้อนคิดจากการปฏิบัติ พร้อมทั้งได้รับคำแนะนำจากวิทยากร กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการปฏิบัติจริงในห้องเรียนได้อย่างเป็น รูปธรรม นอกจากนี้ การที่ชุดฝึกอบรมออกแบบให้ผู้เข้ารับการศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองและทบทวน เนื้อหาได้อย่างต่อเนื่อง ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและคงทน ทำให้ครูสามารถนำความรู้และทักษะ ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างมั่นใจมากขึ้น (ปัทมา จันทวิมล, 2556)

ในการจัดการศึกษาปฐมวัย การที่ครูปฐมวัยได้รับการส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ ย่อมส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็ก ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยให้ครูมีความสามารถในการออกแบบและจัดกิจกรรมประสบการณ์ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ กล่าวว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรเน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและเด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรง (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์, 2550) รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลยา ตันติผลาชีวะ กล่าวว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรมุ่งให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) นอกจากนี้ Morrison, G. S. ยังอธิบายว่าคุณภาพของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยขึ้นอยู่กับความสามารถของครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Morrison, G. S., 2014)

ชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน นี้ไม่เพียงจะช่วยยกระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยตรง เด็กจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย มีโอกาสเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างรอบด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และสามารถเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่มีบริบทเฉพาะ ด้านทรัพยากรและพื้นที่ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่ดังกล่าวอย่างยั่งยืน

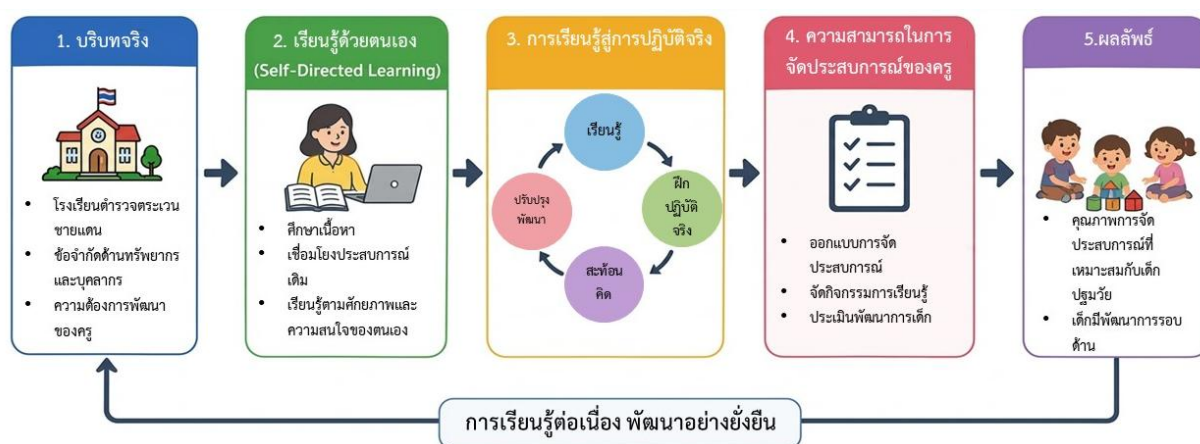
2. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า โดยภาพรวมครูปฐมวัยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านรูปแบบของคู่มือและสื่อประกอบที่มีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย รวมถึงเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนได้จริง ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบทการปฏิบัติงานและความต้องการของครูปฐมวัยอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่ระบุว่าผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (ปัทมา ชเลิศเพ็ชร, 2551) ทั้งนี้ลักษณะของชุดฝึกอบรมที่เปิดโอกาสให้ครูสามารถศึกษาด้วยตนเอง ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ ยังสะท้อนให้เห็นถึงการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมและนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อชุดฝึกอบรมในครั้งนี้จึงไม่เพียงสะท้อนถึงการยอมรับในคุณภาพของชุดฝึกอบรม

ทั้งด้านเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังบ่งชี้ถึงคุณค่าของชุดฝึกอบรมในฐานะเครื่องมือสำคัญ ในการพัฒนาครูปฐมวัยที่สามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการจัดประสบการณ์ได้จริง อันจะส่งผลต่อ การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Experiential Provision Development Model: SEDP Model)

ภาพที่ 1 “โมเดลการพัฒนาความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง”

(Self-Directed Experiential Provision Development Model: SEDP Model)

จากแผนภาพเป็นกลไกการพัฒนาครูปฐมวัยจากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1) บริบทและความต้องการของครู ซึ่งเป็นฐานในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การเรียนรู้ด้วยตนเองตามธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ 3) กระบวนการเปลี่ยนความรู้สู่ความสามารถ ได้แก่ การเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ การสะท้อนคิด การรับข้อเสนอแนะ และการนำไปปรับใช้ และ 4) ผลลัพธ์ คือ ความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่สูงขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า หลังการใช้ชุดฝึกอบรม ครูปฐมวัยมีความสามารถในการจัดประสบการณ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัย โดยภาพรวมก่อนการได้รับการใช้ชุดฝึกอบรมมีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการใช้

ชุดฝึกอบรมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมโดยภาพรวม พบว่า ผู้เข้าร่วมการใช้ชุดฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อรูปแบบตัวอักษร คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม ชัดเจน อ่านง่าย อยู่ในระดับ มากที่สุด และข้ออื่น ๆ ทั้งหมด อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) ผู้บริหารและครูปฐมวัยควรศึกษาคู่มือ โครงสร้างเนื้อหาและแนวทางการดำเนินกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้ครูปฐมวัยสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากชุดฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติจริงในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ควรนำไปใช้ควบคู่กับการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์กรณีศึกษา และการสะท้อนคิด และ 3) หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนการนำชุดฝึกอบรมไปใช้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดระบบนิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา และขยายผลไปยังสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมที่หลากหลาย อาทิ ระบบออนไลน์ หรือการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ครูในพื้นที่ห่างไกล ศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยโดยตรง ขยายขอบเขตการศึกษานิเทศในสังกัดหรือบริบทพื้นที่อื่น ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำชุดฝึกอบรมไปใช้ เช่น การสนับสนุนของผู้บริหารและแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เบรน-เบส บุ๊คส์.
- ปัทมา จันทวิมล. (2556). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้หลักการจัดการความรู้ และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถการออกแบบการฝึกอบรมของนักพัฒนาบุคลากร. ใน ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมา ชเลิศเพ็ชร. (2551). การพัฒนาชุดการฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่อง การสร้างสื่อประสม (Multimedia) สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย. (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 56 ก หน้า 5-16 (30 เมษายน 2562).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2562). รายงานผลโครงการพัฒนาศักยภาพโรงเรียนในพระราชดำริและโรงเรียนขาดแคลน ในเขตพื้นที่การศึกษา 4 จังหวัดภาคใต้. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical Test Theory). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี. (2560). แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2569. เรียกใช้เมื่อ 25 พฤศจิกายน 2565 จาก http://www.psproject.org/wp-content/uploads/2021/03/child_dev_plan60_69.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570. เรียกใช้เมื่อ 25 พฤศจิกายน 2565 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13150
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2550). วิชา ECED 201 การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Heckman, J. J. (2000). Policies to foster human capital. *Research in Economics*, 54(1), 3-56.
- Knowles, M. S. (1984). *Andragogy in Action*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Kozberg, G. & Tempel, M. (1991). *The Saint Paul Logo Project: An American Experience in Logo Philosophy and Implementation*. America: LCSl.
- Morrison, G. S. (2014). *Fundamentals of early childhood education*. (7th ed.). New Jersey: Pearson Education Hill.